

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 109. — ŠTEV. 109.

NEW YORK, THURSDAY, MAY 10, 1934. — ČETRTEK, 10. MAJA 1934

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

GREEN PRIPOROČA DESET MILIJARD ZA JAVNA DELA

DVA MRTVA IN PETNAJST RANJENIH V STAVKOVNIH NEMIRIH V DRŽAVI ALABAMI

Narodna miliča je zasedla stavkovno okrožje v državi Alabami. — Iz raznih delov dežele prihaja poročila o štrajkih. — Rooseveltova žena pravi, da depresije še zdavnaj ni konec. — Predsednik Ameriške Delavske Federacije se zavzema za La Follettovo predlog.

WASHINGTON, D. C., 9. maja. — Danes je nastopil kot priča pred nekim senatnim pododsekom William Green, predsednik American Federation of Labor. Med drugim je reklo:

— NRA in AAA nista držali svojih oblub. Nezaposlenosti nista odpravili in nista ničesar storila, da bi se kupna sila ameriškega delavstva zvišala. Z oziroma na to je sveta dolžnost kongresa, da sprejme predlogo senatorja La Folletta, ki zahteva od kongresa deset tisoč milijonov dolarjev za javna dela.

Delavski voditelj je priznal, da je vsled raznih vladnih odredb dobilo od tri do štiri milijone nezaposlenih delo. Za to gre v prvi vrsti hvala Civil Works Administration, ki je pa sedaj prenehala poslovati.

Green je tudi odločno proti temu, da bi vlada o-pustila Public Works Administration, ki ima v programu dolgoročne gradbene načrte.

Ako bi vlada prenehala z vsemi zasilnimi deli, bi bila od nje skrajno kratkovidna politika, kajti stiske in pomanjkanja še zdavnaj ni konec.

Pomisliti je namreč treba, da so lačni ljudje zelo nevaren element.

WICHITA, Kansas, 9. maja. — Tukaj je prišlo do krvoprelitra, ko je petsto nezaposlenih vprilo demonstrično. Prisili so tudi delavce pri za-silnih gradnjah, da so se jim pridružili.

Ko se je postavil demonstrantom nasproti stražnik C. D. Murrell, so njega in njegovega tovariska skoro do smrti pobili. Težko ranjena so morali odvesti v bolnišnico.

WASHINGTON, D. C., 9. maja. — Iz raznih delov dežele prihajo poročila o štrajkih. V premogovnem okrožju države Alabame je prišlo sinoči do krvoprelitra.

Dva rudarja-črnca sta bila usmrčena, petnajstih je bilo pa ranjenih, ko so se spopadli v Red Mt. okraju v bližini Ishkooda rudnika s šerifovimi uradniki.

Oddelki 167. infanterijskega polka narodne garde so zasedli okolico in patrulirajo po okraju, v na-menu, da preprečijo nadaljnje nemire.

Strajka osemisoč rudarjev, večjidel zamorcev.

Na zapadni obali se je začel razvijati splošen štrajk pristaniških delavcev. Predsednik Roosevelt je poslal tja oficijelne posredovalce, pa je le malo upanja, da bi se jim v dvanajsti urri posrečilo preprečiti štrajk.

Stavka pristaniških delavcev ob Mehiskem zalivu se nadaljuje.

V Milwaukee so zaštrajkali delavci tamkajšnje Globe jeklarne. Njihov namen je izsiliti dvajset odstotno povišanje plač.

Zastavkali bodo tudi delavci v treh velikih klavicah in tovarnah klobas, če jim uprava ne bo ponedeljek zvišala plač za dvajset odstotkov.

V Sheboygan, Wis., je davi zopet začela obravati tovarna za stole. Stavka pri New York Shipbuilding Company v Camden, N. J., se nadaljuje. Piketi so obkolili naprave ter skušajo pregovoriti stavkokaze, da bi prenehali z delom.

Tekstilne tovarne v Manchester, N. Y., v katerih

Japonska zahteva močno mornarico

MEHIKANI ZASLEDUJEJO ODVAJALCE

Odvajalci z dekletom so bili v Cananeji. — Pol drugi dan so bili vsi v majhni koči.

Cananea, Mehika, 9. maja. — Mehiki policijski uradniki, ki so skupno z ameriškimi oblastmi zasledujejo odvajalce 6-dletne June Robles, pravijo, da so dognali, da je bila skupina štirih ljudi, med njimi dekleca, ki natameno odgovarja popisu June Robles, pred vahabitski kralj je izjavil, da ni dnevoma v Cananeji.

Mehiki policija pravi, da je bil z deklejem nek Amerikanec in nek Mehikanec z ženo.

Mehiki zasledovalci pravijo, da so isti ljudje z dekletom odpovedali iz Santa Cruz ter so podlругi dan stanovano v neki kolibiji v izkuševalnem jarku.

V Tucson dekletov oče Fernando Robles in starci oče Bernabe Robles nista hotela potrditi veste, da so odpolanci odvajalev prišli z njima v stik in so jima stavili novo pogoje.

Po mnenju oblasti se odvajale skrivajo po raznih kočah v mehiški državi Sonora in se skrivajo pred mehiškimi vojaki. Tudi kmetje se se pridružili zasledovalcem ter pereiskujejo koče in vottline v tamnošči divij pokrajini. Na ameriško-mehiški meji je razpostavljen močna straža.

Prebivalstvo okoli rudarskega mesta Cananea še ni bilo priča takaga zasledovanja od časa, ko so mehiški vojaki pred leti preganjali roparje.

KANADSKI BANČNI ROPARIJ ARETRIRANI

Winnipeg, Kanada, 9. maja. — Tukajšnji policiji se je posrečilo arjetirati več bančnih roparjev, ki so vprizorili napad na filijo Bank of Montreal ter odnesli tri tisoč dolarjev. Dvajset minut po ropu so bili že trije izmed petih roparjev v rokah policije.

SMRTNA NESREČA STAREGA BIKOBORCA

Sevilla, Špansko, 8. maja. — Znani španski bikoborec "El Niño", ki se je proslavljal pri bikoborbah v Evropi, Mehiki in Južni Ameriki, je postal danes žrtev avtomobilske nesreče.

je stavkalalo deset tisoč delavcev, bodo jutri začele obratovati.

Stavko so delavski voditelji proglašili za neupravičeno ter so naročili delavcem, naj se takoj vrnejo na delo.

x x x x x

Sinoč je govorila v New Yorku pred Ligo za politično vzgojo Rooseveltova žena ter se dotaknila opazke predgovornika profesorja A. A. Berle-a, bivšega člana "možganskega trusta", ki je reklo, da je depresija končana.

— Ne, depresije še ni konec, — je rekla Mrs. Roosevelt, — kajti pomisliti moramo, da je še vedno deset milijonov ljudi brez dela. Depresija nam je prinesla celo vrsto reform. Tako smo naprimer spoznali temeljno pravilo vzgoje, da svojega dela ne moremo srečno nadaljevati, dokler so še v de-

želi temni madeži, katere je treba odstraniti.

BOJI MED ARABSKIMI PLEMENI

Saudova vojska zasedla vse strategične točke. — Jemenski kralj h oč e braniti glavno mesto.

Kairo, Egipt, 9. maja. — Kralj Ibn Saud je jemenskemu kralju Imamu Jahiji, čepr vojska je bila poražena na vseh strategičnih točkah v južnozahodni Arabiji, poslal svoje mirovne pogoje.

To poročilo je prišlo iz Jidde, in

Pariz, Francija, 9. maja. — "Po-

zabljeni ljudje", ki so vrnili iz

svetovne vojne sicer živi, toda po-

zabljeni, morajo sedaj prenesti

breme gospodarske krize, da mo-

rejo države izdajati milijone za

prihodnjo vojno.

Od 15,000,000 vojakov, ki so šli

v vojno med leti 1914 in 1918, se

je 5,000,000 vrnilo ranjenih,

slepih, zblaznelih in nesposobnih

za delo ter so odvisni za pomoč

samo od države.

Skozi leta so evropske države

tem pohabljenem plačevali milijone

za pokojnino, toda zaradi po-

večanih izdatkov za armado mo-

rajo to pokojnino zmanjšati.

Nemčija, Avstrija, Poljska in

Cehoslovaška so že znižale pokoj-

nino-veteranov, da so mogle izmenjati svoj proračun. Te države so

plačevali pohabljenemu, ki so bi-

li poškodovani nad 10 odstotkov.

Sedaj pa so zvišale pohabljenost

na 25 odstotkov in so si s tem pri-

hramile velikanske vsote, ki bodo

porobljene za topove, municio,

vojaške aeroplane in strupene pli-

ne.

Tem državam bo sedaj sledila

tudi Francija in bo skrčila podpo-

ro svojim ranjenim veteranom.

Kongres bivših vojakov, katerim

so prišle te govorice na uho, je

dvignil oster protest proti tej vlad-

ni nameri. Njihov protest je zaledel

in ministriki predsednik Gaston

Doumergue jim je objabil, da bo

vlada za sedaj to še opustila. Ven-

drat pa bo Francija prisiljena zni-

žati pokojnino ranjenim vojakom,

ako hoče izvrziti svoj gospodarski

načrt. Da izenači svoj državni

proračun, mora zvišati dohodek za

4,000,000 frankov (264 milijo-

nih dolarjev).

Angleška vlada je opetovano

zagotovila, da bo prevzela varstvo

tujev ob obrežju Rdečega morja.

ITALIJANSKI KONZUL
SE JE POROČIL

Rim, Italija, 8. maja. — Italijanski konzul v Clevelandu, grof

Buzzi Gradinego, se je danes po-

ročil s Clevelandčanko Jane Grasselli.

Poročil ju je papeški nunej-

in Washingtonu, kardinal Fumasoni

Biondi.

ZA POHABLJENE NI DENARJA

Razne države so znižale pokojnino pohabljenem iz svetovne vojne. — Denar bo za nakup o-rožja.

Pariz, Francija, 9. maja. — "Po-

zabljeni ljudje", ki so vrnili iz

svetovne vojne sicer živi, toda po-

zabljeni, morajo sedaj prenesti

breme gospodarske krize, da mo-

rejo države izdajati milijone za

prihodnjo vojno.

Od 15,000,000 vojakov, ki so

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

L. Benedik, Treasurer

Frank Bakner, President
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja na Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
za celo leto	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Dospel bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli posiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prešteje hivališče naznamen, da hitrejši najdeš naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: Chelsea 3-3878

HITLERIZEM IN SLOVANSTVO

Poljski vseučiliški profesor dr. Stojanovski je napisal knjigo "Fašizem proti slovanstvu", v kateri takole razlagata nemško samoljubje in protislovenske namene Nemeev:

Sloveni so po mnenju Hitlerja in njegovih tovarišev podljudje, ki jih je treba zatirati. Oni so v socijalnem in kulturnem pogledu čreda, in v pogledu pasme so mešanokrvni psi.

Sloveni imajo suženske duše, zato jih je treba obdržati v suženjstvu in jih s palicami priganjati k delu.

Nemci nimajo nobenega namena seči po baltskih državah, po Poljski in Čehoslovaški, ne, oni si hočejo sploh podvreči vse Slovanstvo in iz njega napraviti kolonijo nemškega plemena, ki bo že znalo potegniti iz Slovanstva nekak največji kulturni dobiček.

Tako sodbo ima torej Hitler o nas Slovenih.

UPRAVIČENA IZJEMA

Demokratom v kongresu se slednjič vendarle nuditi prilika, da spravijo svoje prijatelje in somišljenke v zvezno službo.

Predsednik Roosevelt je bil izza časa, ko je prevzel najvišji urad v deželi, odločno proti temu, da bi pri delitvi služb odločevalo politično preprčanje. Ker je bilo poleg tega treba vsled štedljivosti armado učadnikov zmanjšati, sploh ni bilo prilike, da bi se kdo oddolžil zvestim vojilcem.

Pri upravljanju javnih uradov bi politika ne smela igrati nobene vloge. Ako je urad politične narave, je treba, da se to opazi edinole pri vodstvu, vsi nižji uradniki pa morajo imeti iste pravice, ne oziraje se na to, kateri stranki pripadajo.

Kakor pri vsakem pravilu, je tudi pri tem izjema.

Pri upravi Home Owners Loan Association bodo uslužbeni skoro izključno le demokratje.

Roosevelt je sicer rekel, da bi se pri izbiri ne gledalo na politično preprčanje, toda senat je ta predlog zavrnil. To je v gotovih ozirih pravilno.

Opozicija proti Rooseveltu in proti njegovim odredbam za izboljšanje narodnega gospodarstva narašča od dne do dne.

Republikansko časopisje obsoja skoro vsako predsednikovo odredbo in republikanski politični govorniki kritizirajo v javnih govorih predsednikove odloke.

Vsled tega je treba izvedbo odredb poveriti takim ljudem, ki verujejo v nje in bodo vsledtega pazili, da bodo pošteno in točno izvedene.

Ako hoče predsednik kaj uspešnega doseči, ne bo izbral za svoje pomagače ljudi, ki so v principu proti njemu in njegovim načrtom.

ALI STE ZAVAROVANI?

ZA SLUČAJ BOLEZNI, NEZGODE ALI SMRTI ALI ŠE NISTE,
TEDIJ VAM PRIPOGOČAMO!

JUGOSLOVANSKO KATOLIŠKO JEDNOTO V AMERIKI.

kor načeljajo jugoslovansko katoliško zavarovalnico, ki plačuje NAJBOLJ LHEZALNE PODPORE svojim članom

značje svoje podružnice skor v vseki slovenski naselbi in v Ameriki. Posluje v 17. državah ameriške Unije. Premoženje nad \$1,500,000. — Za vstansovitev novega društva zadostuje 8 edrastih osch.

Vprašajte na pojasnila našega lokalnega tajnika ali pište na:

GLAVNI URAD J. S. K. J., ELY, MINNESOTA

TIHO MORJE JE NAPRODAJ!

Zopet se je pojavila v gospodarskih krogih že večkrat zanikana vest, da nameravata Francija in Anglija svoje dolgove v Ameriki poplačati z odstopom nekaterih manjših otokov v Tihem oceanu. Te govorice so nastale baje zaradi teza, ker je zadnje čase Anglija takšno rešitev Združenem državam zopet ponudila. Francija bi po teh vesteh bila pripovedljiva odstopiti Združenemu državam otočje Tuamoto in Marquesas, mogoče celo Novo Kaledonijo, medtem ko bi Anglija odstopila del otočja Samoa in vse Nove Hebreide. Sama na sebi ta otočja vsa skupaj niso vredna ničesar, toda Združene države, ki si polagona hočejo ustvariti svojo obrambno črto proti Japonski v Tihem morju, bi pa s stališča vojskovanja imela velikansko važnost.

Združene države namreč so si ustvarile že dozdaj zelo močna oprimarišča za svoje bojno brodovje. Kadar bo šlo za nadvlado v Tihem morju proti japonskemu imperijalizmu bodo ta utriena oprišča igrala svojo odločilno vlogo. Najmočnejša tihomorska trdnjava Združenih držav so Filipinska otočja ki ležijo ob kitajski obali. Za njimi leži strategično zelo važen otok Guam, ki tvori en kot ameriškega tihomorskega četverkota Guam — Dutch Har-

bour — Pearl Harbour — Tutuila.

Dutch Harbour leži na Aleutskih otokih. Pearl Harbour pa na znamenih Havajskih otokih, medtem ko je Tutuila na otočju Samoa. Ako vzamemo zemljevid Tihega morja in imenovanje točke med seboj povezemo s črtami, bomo takoj zaznali, kako ta trdnjavski četverkot dejansko zapira vsa pota, ki vežejo vzhodnoazijsko obalo in ameriško obalo čez vodovje Tihega morja. Črna Guam — Havaj pa pelje naravnost proti panamskemu prekopu.

Lahko bi ta četverkot imenovali "življensko črto" Združenih držav. Toda kakor močan je tudi ta trdnjavski obroč, ki obvlada Tiho morje, je vendar le na nekaterih straneh nezavayan. Odprta je predvsem južna stran. In tukaj bi prišla v poštev angleška in francoska otočja ki bi tudi tudi zvezno stran zaprla in zavarovala ter trdnjavski obroč podaljšala za celih 2500 kilometrov. Iz četverkota bi nastal trikot, ki bi bil tako redki in nepravljiv. Združene države, ki so gledale denarja sicer neizprosne, bi brez dvoma pristale na zamenjavo svojih denarnih terjatev s tihomorskimi otoki posebno že zaradi tega, ker bodo moralne na pritisk japonskega prodiranja dati neodvisnost Filipinom, kar bo odporno silo Amerike nekoliko oslabilo in je vsled tega vaska nova obrambna točka za njo dobrodošla.

Anglija, tako piše haagški "Maasbode" sedaj, ko se je začela koncentrirati bolj okrog Singapurja in hoče predvsem ščititi svojo Avstralijo in obrobo otočje, na zgoraj omenjenih otočkih nima velikega interesa in bi bila vesela, če bi jih Amerika utrdila proti Japoncem, ki postajajo vedno večja nevarnost za neobljuden Avstralijo. Anglija je za to, da se vpliva območja Japonske, Amerike in Anglije v Tihem morju točno začrtoj, da ne bi prišlo prezgodaj do presečenj.

Za Francijo je pa njen otočje v Tihem morju brez vsakega posamezne, ki tudi po nekaterih oddelkih bolj slabo obratuje.

Kar se tiče delavskih razmer, se ne morem dosti pohvaliti. CWA je ustavila svoja dela in tako stoji napol izdelana pota in kar so že delali.

Tovarno imamo samo eno in to je usnjarna, ki tudi po nekaterih oddelkih bolj slabo obratuje.

Kljub slabim razmeram se pa tujam vseeno razveselimo.

Dne 5. maja nas je povabil naš dobro znani rojak John Savor na krstitev. Boter je bil naš rojak Louis Pire, botra Miss Frances Dezman, godbo nam je pa preskrbel Mr. Louis Simončič iz Cleveland. Drugih navzočih ne bom imenoval, ker nas je bilo preveč.

Zabavili smo se prav povoljno dobeleg dne in zato se moramo zahvaliti Mr. Savoru, ker je preskrbel dovolj mokrote. Mr. Simončič pa za izvrstne poskočnike. Vse je bilo veselo, kamor sem se obrnil. Noben slabih razmer nisem opazil ta večer. Kadar človek vidi večjo družbo, res na vse pozabi.

Komaj pa je minilo eno veselje že nam se obeta drugo.

Društvo "Sava", št. 18 S. S. P. Z. bo obhajalo 25-letnico dne 19. maja v Slovenskem Domu v Girard, Ohio. Povabili so soe, poveski zbor "Zarja" iz Cleveland, ki ima več lepih pesmi na programu.

Ko pa je program končan, bomo pa imeli prosto zabavo in ples. Igral bo L. Pire orkester.

Zatorej ste vabljeni od blizu in daleč dne 19. maja v Slovenski Dom.

Mrs. Frances Dobrovole se je moralna podati v bolnišnico in obiskovalci poročajo, da se zelo dobro počuti. Želimo, da bi se kmalu vrnila k družini.

V zakonski stan se je podal William Prevec. Ime zaročenke mi ni znano.

Cestitamo poročenemu.

Poročevalce.

Knjige Vodnikove

Družbe

Izhako je SEDAJ naredite za prihodnje leto. Naročimo, ki znača SAMU — \$1.

Izhako poljite nam, in kakor boste bodo knjige izdale, jih dobite po pošti.

Ako takočka tako dolgo, da knjige izdale, morate plačati malo \$1.25.

Prejemnik dobti v starom kraju izplačilo v dolžacih.

Najna naknadna izvršujemo po Cable Letter za pristojno \$1.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 West 18th Street, New York, N. Y.

POSUŠENA REPA NAMESTU

GOB

Ljubljana, 5. aprila.

Italijani so od prvega do zadnjega neznanško kulturni in pravi aristokrati med drugimi naredili tudi vedo, kaj je dobro, in so tako izbirni sladokuseci, da se znani francoski gurmanti niti od davnega ne dajo primerjati z njimi. Posebno pa gre do Italijanskim gurmanom v slast naših žahltne gobbe in zato se s poželjivimi očmi ozirajo križem naše male domovine zlasti po slavnih posušenih jurčkih. Dosedaj so bili solidni italijanski trgovci vedno dobrni odjemali naših veletrgovcev z gobami.

Tiho morje, je vendar le na nekaterih straneh nezavayan. Odprta je predvsem južna stran. In tukaj bi prišla v poštev angleška in francoska otočja ki bi tudi zvezno stran zaprla in zavarovala ter trdnjavski obroč podaljšala za celih 2500 kilometrov. Iz četverkota bi nastal trikot, ki bi bil tako redki in nepravljiv. Združene države, ki so gledale denarja sicer neizprosne, bi brez dvoma pristale na zamenjavo svojih denarnih terjatev s tihomorskimi otoki posebno že zaradi tega, ker bodo moralne na pritisk japonskega prodiranja dati neodvisnost Filipinom, kar bo odporno silo Amerike nekoliko oslabilo in je vsled tega vaska nova obrambna točka za njo dobrodošla.

Anglija, tako piše haagški "Maasbode" sedaj, ko se je začela koncentrirati bolj okrog Singapurja in hoče predvsem ščititi svojo Avstralijo in obrobo otočje, na zgoraj omenjenih otočkih nima velikega interesa in bi bila vesela, če bi jih Amerika utrdila proti Japoncem, ki postajajo vedno večja nevarnost za neobljuden Avstralijo. Anglija je za to, da se vpliva območja Japonske, Amerike in Anglije v Tihem morju točno začrtoj, da ne bi prišlo prezgodaj do presečenj.

Za Francijo je pa njen otočje v Tihem morju brez vsakega posamezne, ki tudi po nekaterih oddelkih bolj slabo obratuje.

Kar se tiče delavskih razmer, se ne morem dosti pohvaliti. CWA je ustavila svoja dela in tako stoji napol izdelana pota in kar so že delali.

Tovarno imamo samo eno in to je usnjarna, ki tudi po nekaterih oddelkih bolj slabo obratuje.

Kljub slabim razmeram se pa tujam vseeno razveselimo.

Za Francijo je pa njen otočje v Tihem morju brez vsakega posamezne, ki tudi po nekaterih oddelkih bolj slabo obratuje.

Za Francijo je pa njen otočje v Tihem morju brez vsakega posamezne, ki tudi po nekaterih oddelkih bolj slabo obratuje.

Za Francijo je pa njen otočje v Tihem morju brez vsakega posamezne, ki tudi po nekaterih oddelkih bolj slabo obratuje.

Za Francijo je pa njen otočje v Tihem morju brez vsakega posamezne, ki tudi po nekaterih oddelkih bolj slabo obratuje.

Za Francijo je pa njen otočje v Tihem morju brez vsakega posamezne, ki tudi po nekaterih oddelkih bolj slabo obratuje.

Za Francijo je pa njen otočje v Tihem morju brez vsakega posamezne, ki tudi po nekaterih oddelkih bolj slabo obratuje.

Za Francijo je pa njen otočje v Tihem morju brez vsakega posamezne, ki tudi po nekaterih oddelkih bolj slabo obratuje.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ALPHONSE ALLAIS:

PREČUTA NOČ RDEČEGA HUZARJA

Povedati vam moram, da sem se nekoga lepega zimskega dne zahvaljuj. Nisem bil sicer baš blazno zatelehan, vendar mi stvar kar ni hoteli iz glave.

Bila je majhna, zelo ljubka blondinka. Vselej, kadar sem šel mimo hišo, je bila pri oknu. Ker sem pa dostikrat hodil mimo, sem mislil, da me bo naposled le opazil, in sem se ji začel sladko smehljati. Domišljal sem si — saj veste, kaj si človek lahko vse domislja — da se smehlja tudi ona meniška.

To je bila pomota, danes imam dokaz za to, na žalost prepozno.

Dejal sem si: "Vsekakor moram enkrat stopiti gledat."

Spretno sem se jel zanimati zanj in kmalu sem zvedel, da je poročena z oblastimi dedom, ravateljem neke tovarne. Možak je odhajal ob delavnikih redno ob osmih žutirju in se je vračal še pozno v noč.

"Lepo," sem si dejal, "to je zame kakor nalašč."

Prišel je pust in sem bil nekoga dne povabljeno na maškarado. Moji tovariši vedo, da sem zelo domislen človek in zato so mi rekli: "Glej, da se smešno kostumiraš!"

Obleksi sem se tedaj za rdečega huzarja.

Ko sem stal v svoji lepi častniški uniformi doma pred zrealom omarje in sem ogledoval z vsemi strani, sem dejal sam pri sebi, da bi bila sedaj najlepša prilika, da se grem predstaviti svoji mali blondinki. Tako lepemu rdečemu huzaru gotovo ne bo odrekla nica.

Sem namreč lep, stasis dečko in uniforma se mi je podajala upravimenito.

Večerjai sem zgodaj; pošteno sem se privezel dušo, izpel sem pa tudi nekaj kozarev rujnega vina, da si podžgem pogum. Nato sem opasal sabijo in sem se tako pripravil za napad. Ko sem se blizal hiši moje oboževanke, sem zapazil njenega soproga, ki je baš odhajal.

Kakor nalašč... Počakal sem, da je bil daleč, potem pa sem stopil v hišo in sem jel stopati po stopničah navzgor, počasi, zastran o-

strog, ki jih nisem preveč vajen in ... toda odprieti se ne dalo. Priki so pri rdečih huzarjih dokaj dolge.

Na vratišču pozvonim. Začujem tisem Še malo bolj... zaman. Prisem z uprav nadželovško silo...

a vrag si ga vedi iz kakega vzroka se vrata ne odpro.

"Pa ne da bi se bil les napel od vlage?" Tako misleč se naslonim z ramo na vrata in se uprem v sesilo. Ves moj trud je zamen.

Vsekakor je les najboljše vrste. Porodi se mi strašna misel: Kajče me je mož videl od spodaj, uganil moje naklepe in me je zahvalil v znanje strani?

Pomnem samo, da se je divje zaraža!

"Kaj se vam blede?... In moj soprog pride takoj nazaj!... Slišim ga že!"

To reški mi je pred nosom zapoltnušča vrata.

V istini so se začuli spodaj s stopnic težki koraki. Priznati moram, da sem se kljub svoji častniški uniformi in ogromni huzarski sablji začel treseti od strahu.

Vi porečete, da bi se bil prav enostavno resil iz kočljivega položaja, če bi bil hladno odšel po stopnicah. Toda, ker je zelo dobro povidal neki angleški filozof, najbolj enostavne misli obidejo človeka na zadnjem.

Misil sem na vse, samo na to ne, da bi odšel.

Za tremutek mi je prišlo na um, da bi potegnil sabljo in tako pričakoval soproga.

"Blaznost!" sem si dejal, "to bi bila največja neumnost."

Dedeč pa je prihajal po stopničah navzgor, vedno bližje.

Tedaj si urem v stopnišču vrata, ki jih prej nisem videl, zakaj bila so enako pobaranjana kakor zid. Brž jih odprem in izginev, da bi vedel kam. Bil je skrajno zasilen; mož je bil že na vrhu stopnic.

Začujem, kako škrte ključ v ključavnici, kako se vrata odprujo in spet zapro... tedaj se šele vdahнем.

Jamem se ozirati, kam sem zasel. Nedvonomo ste že uganiši, da bi bil prostorček, ki je navadno znamenovan z 00.

Prav počasi in oprezzo pristisneš na kljuko ter porinem vratna

Iz Jugoslavije.

Stric nstrelil nečaka zaradi dedičine.

V Čitluku blizu Bosanske Kostajnice je bil izvršen zločin, pri katerem je bil smrtno nevarno ranjen 25-letni kmet Nikola Slijepac. S petimi strelji ga je hudo ranih njegov stric Mladen Slijepac, s katerim sta že delj časa živel v sovraštvu zaradi dedičine nekega sorodnika. Nikolo so prepejaljali v bolnišnico, kjer se boril s smrtno ravnino.

Strašna rodbinska tragedija.

V Senti se je odigrala pretresljiva rodbinska tragedija. Kmet Stjepan Sarac je živel s svojo rojno ženo dolgo v prepisu. Žena ga je prosila, naj neha piti, pa ni niti ponazgal in tako ga je končno zapustila in se venila k svojim staršem. Mož je jo večkrat vabil nazaj, te dni je pa prišel k njenim staršem in jo znova pozval, naj se vrne, češ da bo nehal piti. Ker ga žena ni hotela ubogati in ker mu je priznala, da je našla drugega, s katerim bo srečna, je mož pregrabil nož in ga ji zasadil v prsa.

KOMARIJ ZATEMNUJEJO NEBO

Londonska "Morning Post" poroča iz Johannesburga, da so v jugozapadni Afriki zaradi nedavnih poplav izbruhi načelno v zadnjih mesecih kužne bolezni. Teko so izstopile ter polavne ogromne komplexe, kjer se zdaj ležejo komari.

Pitna voda je na mnogih mestih pokvarjena. Komari prenašajo malarijo. V okraju Gobabisu je malarija pobrala 31 Evropejcev in 70 domačinov. Zvezcer se dvignejo iz svojih zakotij takšno roji komarjev, da se zatemni nebo.

Zaradi poplav so ludo trpele tudi želesniške zveze. Voda je na nekaj mestih izpodjela želesniške nasipe. Mnogi kraji nimajo še danes urejenega dovoza živil. Veliko je pomanjkanje zdravil. V Windhuku razsajata davice in tifus. Tudi preskrba mest in naselij z elektriko je zelo pomanjkljiva. Skratka, nevolje je na vseh krajih in koneči več nego dovolj.

JERUZALEM — ŽIDOVSKO IME?

Gonja proti židom v Nemčiji ima tudi svoje smešne strani. Take bemo v "Voelkischer Beobachter", da se je mesto Braunschweig dvignilo proti temu, da bi se nadalje imelo ulico, ki se imenuje Jeruzalem. Jeruzalem, to diši po židih. Brr! In mestni očetje so ukazali, da se male tablice, kjer snamejo ter nadomestijo z imenom ulice Baldur von Schiracha, ki je vodja Hitlerjeve mikdine in čistopasenski Nemec. Toda znamenstveni, ki jih tudi Hitler ne more ukrotiti, so izbrškali iz starejših arhivov, da se je Jeruzalemska ulica imenovala po nekem učenem rodoljubnem duhovniku Jeruzalem, ki je bil Nizozemec, in ki je z velikanskimi osebnimi žrtvami dal mestu Braunschweig njegovo tehnično fakulteto. In sedaj zopet spreminja tablice.

NESREČA V KAMNOLOMU

V kamnolomu Markuševem na Hrvatskem se je zgodila luda nesreča ki ni pokazala samo, da so tam zaposleni otroci, marveč tudi, da sta dva taka otroka v treh tednih težkega dela zasluzila skupaj 50 Din. To sta 13-letna dečka Stjepan Hržič in Ivan Peter. Obdobje sta bila zaposlena v kamnolomu. Ko je bilo končano miniranje, sta šla dečka na mesto, kjer je eksplodirala mina. Prišla sta pa prezgodaj in manj se je zrušila velika plast kamenja. Takoj so jima prisikočili na pomoč delaveci, ki so bili v bližini. Ker so pa bile rane zelo hude, so poklicniki reševalni voz iz Zagreba, ki ju je prepreljal v bolnišnico. Stanje Hržiča je brezuporno, za Petra pa upajajo, da bo okreval. Oblasti so uvedle preiskavo proti lastniku kamnoloma, ki zaposluje otrocke trimajstrij let.

Od veselja umrla.

V vasi Bajmog blizu Sombora je umrla od veselja vdova Tome Aničića. Njena dva sinova sta kato-

najkrajšem času ju bodo ojačili in podvojili. Zlasti bo angleška vlada pomnožila torpedna letala, ki vijejo za najnevarnejše orožje bodoče vojne. Pri zadnjih manevrih angleške mornarice je takšno torpedno letalo napadlo eno največjih angleških vojnih ladij, ki se ni mogla izviti iz njegove oblaсти. Letalo je oddalo šest fiktivnih torpedov, kar bi v primeru vojne prineslo ladji več nego sigurno pogubo.

Vendar pa napolegajo Angleži s že strašnejšimi sredstvi. Njih izum in patent je "Predictor", način, ki z neverjetno natančnostjo določi višino in brzino sovražnega letala ter načinjava po njem obrambne baterije. Instrumenta streže šestorica oseb, učinkov pa mu je naravnost strahovit. Nedavno so delali poskuse z baterijo, ki je bila oprenljena s "Predictorjem". Baterija je oddala strelje na napravo, ki je brzela po zraku z naglievo 310 km na uro ter je plula v višini 1700 m. Ceprav je bila naprava oddaljena od baterije 5500 metrov, jo je pogodilo 29 izstrelkov.

K vsemu temu je treba pristeti še Hatfieldovo granato, o kateri smo že pisali. Ta granata, najmočnejši izdelek angleške oboroževalne industrije, je iz trdega jekla ter lahko prebije vsako jekleno ploščo, ki ne presegne debeline 40 cm, brambnih naprav in pričajo, da se iznove nabije in izstrelji.

Vse te iznajdbe zognemo izpopolnjujejo novosti v angleških orodjih, ki ne presegne debeline 40 cm, brambnih naprav in pričajo, da se iznove pokazali, da ini ta granata stavljata večnega miru med narodi.

Poziv!

Izdatanje lista je v zvezki z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi sličnih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, pravljeno načrno točno.

Uprrava "G. N."

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se nevirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso potrebo, in kdor je od večega zastopnika pravilno poučen, mu je potovne zavade.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorednika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, damo vsakomur brezplačno.

Přite nam!

SLOVENIC PUBLISHING Co.

Travel Bureau

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Mi zastopamo vse parnike društva.

SKOK S PADALOM V NEVIHTI

Te dni je zašlo neko poljsko vojaško letalo na vežbalnem poletu med Lvovom in Demblinom v nevihto. Strela je udarila v motor, nakar je začelo letalo goreti in padati. Posadka letala, neki poročnik in neki narednik, sta navzveni in popolni temi odkočila s padalom. Narednik je imel srečo, da je priletel na mehkal teren brez ovir. Dosegel je zemljo živ in cel. Poročnik pa si je pri padcu zlorabil noge in so ga oddali v bolniško oskrbo.

Slovensko Delavsko Podporno Društvo, Inc.
(Slovenian Workingmen's Benevolent Society, Inc.)
NEW YORK, N. Y.

O D O B O R
Predsednik: FRANK KOŠAK
60-25 Catalpa Ave., Brooklyn, N. Y.
Tajnik: JOHN TURKAS, JR.
405 Himrod St., Brooklyn, N. Y.
Zaposlnik: FRANK PADAR,
96 Evergreen Ave., Brooklyn, N. Y.
Nadzornik: I. JOHN KRIŽEL
1822 Linden St., Brooklyn, N. Y.
III. ANNA BERLAN,
320 E. 72 St., New York, N. Y.

DRUŠTVO OBSTOJI ŠE LE 12 LET IN IMA V SLAGAJNI OKROG DEVET DOLARJEV

Društvene seje se vrše vsako drugo soboto v mesecu v društvenih prostorjih v American-Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. — Rojaki in rojakinja v New Yorku in okolici zavajajo se na slavljaj bolnici ali nevreč. Iz skočice od 25 do 50 milij se upredimo članca. Te je v okrogu 5 milij do 5 članov. Za ustanovna pajansila se obrnite na katerega zgraj omenjenih odbernikov.

angleška duhovnika, živita stalno v inozemstvu in le redko sta mogla obiskati svojo mater. Pred parnimi sta pa neprizakovano prispevala v Bajmog, kjer sta nameravala ostati nekaj časa pri materi. Mati, ki ju že več let ni videla, se je tako razveselila in ujenega prihoda, da jo je zadebla srna kap in je kmalu v naročju svetih sinov umrla.

Strašna rodbinska tragedija.

V Senti se je odigrala pretresljiva rodbinska tragedija. Kmet Stjepan Sarac je živel s svojo rojno ženo dolgo v prepisu. Žena ga je prosila, naj neha piti, pa ni niti ponazgal in tako ga je končno zapustila in se venila k svojim staršem. Mož je jo večkrat vabil nazaj, te dni je pa prišel k njenim staršem in jo znova pozval, naj se vrne, češ da bo nehal piti. Ker ga žena ni hotela ubogati in ker mu je priznala, da je našla drugega, s katerim bo srečna, je mož pregrabil nož in ga ji zasadil v prsa.

Vendar pa napolegajo Angleži s že strašnejšimi sredstvi. Njih izum in patent je "Predictor", način,

ki z neverjetno natančnostjo določi višino in brzino sovražnega letala ter načinjava po njem obrambne baterije. Instrumenta streže šestorica oseb, učinkov pa mu je naravnost strahovit. Nedavno so delali poskuse z baterijo, ki je bila oprenljena s "Predictorjem". Baterija je oddala strelje na napravo, ki je brzela po zraku z naglievo 310 km na uro ter je plula v višini 1700 m. Ceprav je bila naprava oddaljena od baterije 5500 metrov, jo je pogodilo 29 izstrelkov.

K vsemu temu je treba pristeti še Hatfieldovo granato, o kateri smo že pisali. Ta granata, najmočnejši izdelek angleške oboroževalne industrije, je iz trdega jekla ter lahko prebije vsako jekleno ploščo, ki ne presegne debeline 40 cm, brambnih naprav in pričajo, da se iznove nabije in izstrelji.

Vse te iznajdbe zognemo izpopolnjujejo novosti v angleških orodjih, ki ne presegne debeline 40 cm, brambnih naprav in pričajo, da se iznove pokazali, da ini ta granata stavljata večnega miru med narodi.

Vse te iznajdbe zognemo izpopolnjujejo novosti v angleških orodjih, ki ne presegne debeline 40 cm, brambnih naprav in pričajo,

